

Aunus Syväri JR 23
1941-43

Eino Ahokkaan perhe
jatkosodan päättymisen
aikoihin. Oikealta isä-
Eino, tyttäret Anja, Pirjo
ja Kirsti sekä Laura-äiti
syllissään vuonna 1942
syntynyt Sirkka.

Isältä Anjalle - Muisto

Harvio-seuran vuosikokouksen yhteydessä keräsimme pirtin perälle pienen käsityönäyttelyn. Laura ja Eino Ahokkaan lasten kotoa oli löytynyt vanhoja äidin tai isän tekemiä aarteita.

Ihailimme Laura Ahokkaan töitä. Laura Ahokas (o.s. Jääskeläinen) asui Harviossa Rantalan talossa, linnavuoren kupeessa. Laura oli monitaitoinen emäntä. Hänellä oli sota-aikana jo neljä kaunista tyttäretä ja sodan jälkeen syntyi vielä yksi tytär ja kolme poikaa! Hän ompeli tietysti kaikille vaatteet ja ennätti paljon muutakin. Lauran käden jälki on tavallista taidokkaampaa ja töiden määrä on runsas.

Kirsti Petäjäniemellä (o.s. Ahokas) on tallessa kaksi äitinsä Laura Ahokkaan tekemää essua, jotka ovat oikealta ja nurjalta puolen samantyyppiset taskuineen kaikkineen. Olkaneuhat ovat reunustettu kauniisti piparkakkukuvioilla. Kirsti toi myös kaksi äidin tekemää flanelista alushametta, joihin oli tehty hauskoja leikkauksia paksua kangasta elävöittämään.

Sirkka Aaltonen (Ahokas) oli pelastanut raameihin lasin alle kauniin kappaleen äidin taitavasti merkkäämää pöytäliinaa. **Anja Korhosella** (Ahokas) on tallessa äidin virkkaama juustoformukuvioinen sängynpeite sekä tyyny ja keinutuolimatto, joka on todella vaikkeatoinen.

Anja oli vienynt sen käsityöliikkeeseen kopioitavaksi, mutta työtä ei liian vaikeana otettu vastaan! Malli on 1900-luvun alusta, nykyisin Järnefeltin suvun omaisuutta, suojattu malli. Pitsi on alun perin välipitsi, virkattu ohuella langalla ja on noin kymmenen senttiä leveä. Laura on kopioinut mallin keinutuolimatoksi paksummalla langalla.

Lauran merkkäämää seinävaate ankoineen ja maassa lekkoteleline isäntineen ja emäntineen on mainio työ. Laura oli ennen naimisiin menoaan asunut Lahdenpohjassa, josta hän oli ostanut mallilehettä, joista varmaankin ankkatyö oli kopioitu. Lauran mallilehdet olivat suuressa suosiossa kylän naisten keskuudessa. Niistä kopioitiin innokkaasti uusia käsityömalleja - merkkäus- ja pitsimalleja ja myös muodikkaita leningin malleja.

Tyykiä, retonkia ja lanellia

Ennen sotia Harvion naiset tekivät vaatteet usein langoista asti itse. Kaupoista sai kylläkin tyykiä ja retonkia, lanelliaakin. Perinteinen vanhojen naisten asu oli melkoisen yksinkertainen: suora pitkä leveä hame, joka lämmitti hyvin. Sen alle saattoi piilottaa lanellisen alushameen ja villasukat. Hameen liitinki oli tehty niin, että nappia saattoi löysätä vyötärön kasvaessa.

Paita oli pellavaa ja pusero suoralinjainen ja edestä ankarasti ylösnäpittävää. Päässä oli tietysti tiukasti huivi ja edessä essu. Naiset ompelivat joka talossa - monella oli poljettava Singer, mutta jos haluttiin jotain erikoisempaa tai haluttiin, että työ olisi esityksen hyvää, vieriin kangas Lauralle tai Timonsaareen **Ahokkaan Iidalle**.

Lauran puoliso, Eino Ahokas oli myös taitava käsistään. Eino hallitsi mm. suutarin työt ja teki perheelle

nahasta kenkiä. Jatkosodan rauhallisessa asemassa vaiheessa vuosina 1941-43 hän teki muiden sotilaiden tapaan puhdetöitä. Niitä syntyiikin melkoinen määrä.

Eino veisti aina hyvää puuta, usein tammea ja työ oli kaunista ja viimeistelyä. Varmasti monta lämmintä, kaipaavaa ajatusta lensi lasten ja vaimon puoleen puutöitä tehdessä pitkinä iltoina siellä jossakin.

Vaimolleen Eino veisti puisen pyöreän lehtikuvioisen korurasian: **Muisto 1941-42**. Lapsista oli aina hyvin kiinnostavaa avata rasia ja yrittää saada kansi paikoilleen niin että lehtikuviot asettuivat oikeille kohdilleen. Rasiassa Laura säilytti sormuksiaan, Jaakkima-solkea ja kameekorujaan.

Kuusikulmaiset rahalippaat

Eino teki kaikille lapsilleen puisen kantikkään rahalippaan, jonka kanteen oli kaiverrettu Suomen leijonan kuva. Vain Sirkalla on lipas tallella! Kun Kirsti meni vuonna 1943 Harvion kouluun, isä teki hänelle puisen penaaalin: **Muisto - 1943 - Kirstille**.

Anja sai kauniin puuarkun, jonka kannessa on kohokuvioinen karjalaismaisema: **Isältä Anjalle - Muisto - Aunus Syväri JR 23 1941-43**. Isän lahja on ollut Anjalla ja hänen lapsillaan ja lapsenlapsillaan kovassa käytössä ja kestänyt

Laura Ahokkaan korurasia

vuosikymmenien paineet uljaasti.

Pirjo-tytär sai isältään nukkenkehdon. Se on ihana. Kehdon sivustalle on kaiverrettu **Tuuti lullaa** ja toiselle puolelle kukkia ja teksti **Pirjo**. Päädyssä on maisema - aurinngonlasku - ja teksti **Syväri 1943** ja vastakkaisessa päädyssä kirjoitus **Muisto isästä**.

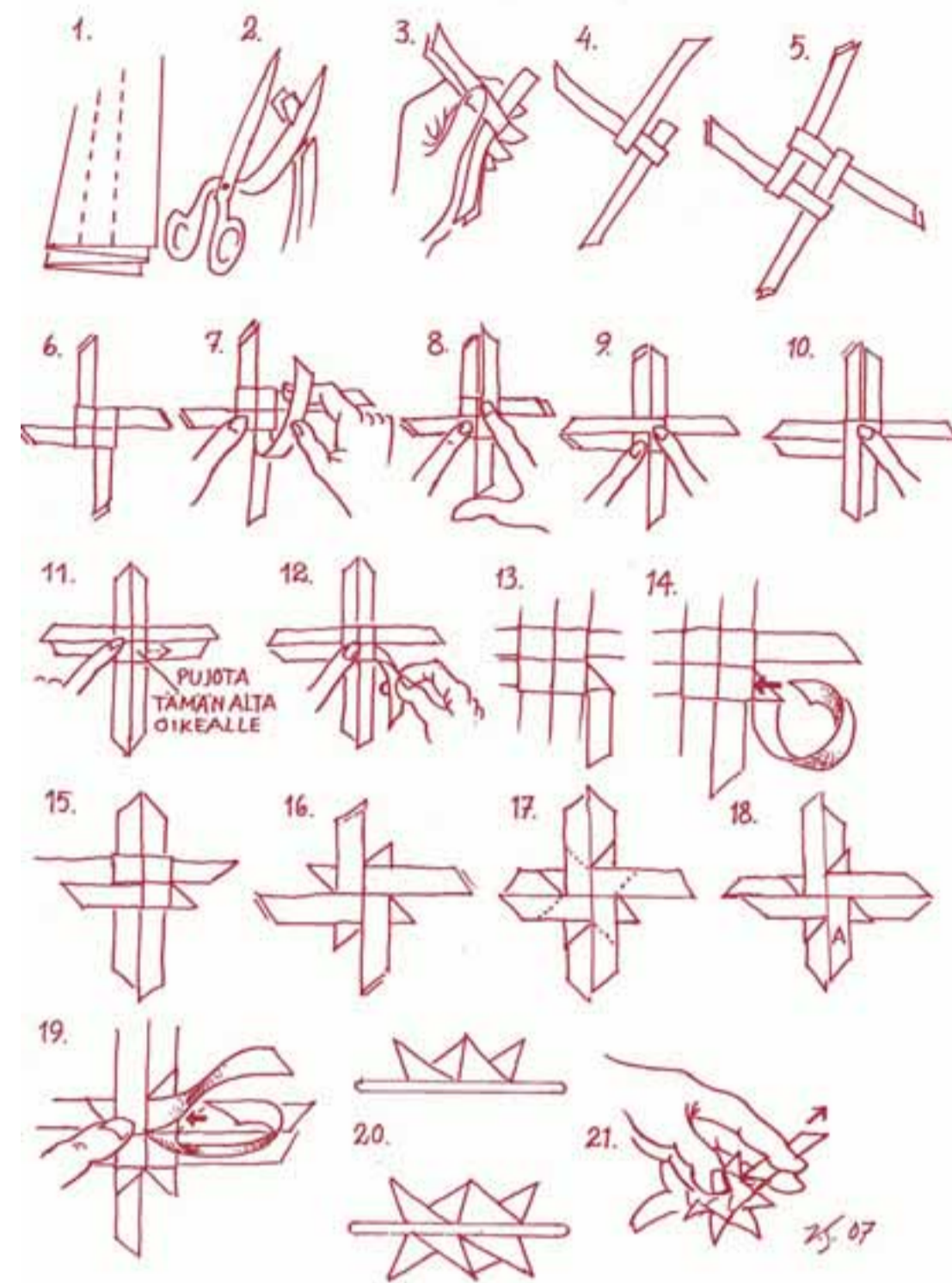
Pienel pojallei

Kotiin uhoitui tietenkin monia esineitä kuten **Ahokkaan Pertin** punainen keinu, jonka isä-Jaakko oli tuonut hänelle lahjaksi vuonna 1943. Jaakko oli matkannut rintamalta kotiin junalla, jossa pari "sotaherraa" oli ihastunut tähän punaiseksi maalattuun pikku kiikkuun ja se olisi vängällä pitänyt saada ostaa. Jaakko oli sanonut, että **mie oin teht sen pienel pojallei syntymäpäivälahjaks, eikä nii suurta rahsummaa lövyvkkää, mill sen myisin**.

Keinussa on Pertti istunut tyytyväisenä monet kerrat ja ovatpa siskotkin saaneet joskus nauttia vauhdin hurmasta sen kiikkerässä kyydissä. Keinun vaneerinen istuimissa on ihmeesti kestänyt monet hurjat kyydit ja kuperkeikatkin.

Sitteemmin Pertin poika Jarmo sai keinun omakseen ja nykyinen omistaja on Jarmon poika **Jaakko Iivari Ahokas**, 11 v. tuleva jääkiekkoilijalupaus.

Pirkko Ahokas-Tuohinto
Pattijoki

Vanha karjalainen joulutähti

1. Molemmiin puolin samanvärisen paperi taivutetaan kuten kuva esittää. Terävä esim. mattoveitsi ja hyvä viivotin tms. ovat tarpeen. Yhdellä leikkuulla saadaan tarvittavat neljä tarkasti saman levyistä suikaletta.
2. Suikaleen keskellä on taive valmiina. Leikkaa vapaat päät viistotoiksi, ne on silloin helpompi pujotella. Suikaleiden päät esitetään piirroksissa lyhyinä pätkinä, tilankäytön vuoksi. Todellisuudessa ne ovat noin 15 cm:n pituisia, kun käytetään 10 mm:n levyistä suikaletta. Tähdestä tulee silloin noin 45 mm leveä.
3. Tässä näet alkuasennon. Tee tämä vaihe käsissäsi, seuraavat pöydällä.
4. - 5. Aseta suikaleen pohjukka edellisen suikaleen molempien liuskojen ympärillä myötäpäivään. Vedä lopuksi pohjukat yhteen; muodostuu kuvan 6. pärekoraiho.
7. Käännä itseesi päin sojottavista liuskoista päällimmäinen pois päin ja paina etusormella se paikalleen sinusta pois päin, kuva 8.
9. Käännä oikealta päällimmäinen samoin kuin edellä. Tee vielä keran samoin liuskalle, joka on sinus-

Joulunalusajan askartelua niin aivoille kuin näppösille tarjoaa paperista tai vaikkapa tuohesta taivuteltava kaunis koriste. Paperin on oltava taipuisaa, molemmiin puolin samanväristä. Kas tässä ohjeistusta.

ta katsoen vastakkaisella sivuna päällimmäisenä. Se tulee osoittamaan sinuun päin, kuva 10.
11. Pujota vasemmalta päällimmäisen kuvan ohjeen mukaisesti. Vedä varoen tiukalle ja paina taite tasaiseksi.
12. Seuraavana ovat vuorossa tasosakarit. Käännä laitelma ylösalaisin pöydälle ja aloita kääntämällä itseesi päin. Jatka kuten kuvassa 14. pujottamalla liuska nuolen osoittamaan ragoon. Pään tultua esiin toiselta puolen vedä hellästi liuska tiukalle, jolloin sakara muodostuu. Paina se sormenpäällä tasaiseksi.
15. Eka sakara on valmis. Kierrä laitelmaa 90 astetta oikealle ja jatka kuten edellä. Tee samoin kaikki neljä kulmaa vastaavilla paikoilla. Tuloksen näet kuvassa 16.
17. Käännä tekele taas ylösalaisin ja tee toinen puoli kuten edellä.
18. Edessäsi on kuvan esittämä liuskoista päällimmäinen pois päin ja paina etusormella se paikalleen sinusta pois päin, kuva 8.
9. Käännä oikealta päällimmäinen samoin kuin edellä. Tee vielä keran samoin liuskalle, joka on sinus-

Mitä tarkemmin taivuttelet, sitä somemman tähden saat.
Hyvää joulua ja uutta vuotta Jaakkiman Sanomien lukijoille!

Veikko Ilmari Siira, Lahti.
Evakkopoika Lahdenpohjasta

Puuropuhe

Kaikista vuoden juhlapyhistä joulu on varmaan tärkein ja suurin henkisten ja aineellisten perinteiden vaalimisen juhla.

Ensimmäinen muistamani jouluaaton aamu oli lähes 70 vuotta sitten lapsuuteni Karjalassa. Heräsin aattoamuna varhain ja menin kamarista tupaan. Äidillä oli jo karjalanpiirakat paistettuina ja niitä sai ruveta maistelemaan. Isoon uuniin äiti oli laittanut kinkun paistumaan, laatikot ja karjalanpaistin kypsymään ja joulupuurokin oli siellä muhimassa. Äiti keitteli siinä rusinasoppaa joulupuuron kanssa syötäväksi.

Sitten parin vuosikymmenen päästä sain meidän vanhalta mummalta opetusta Pohjanmaan jouluruokien laitosta. Muistan erikoisesti juuri lipeäkalan valmistuksen. Nehän laitettiin alusta alkaen koton ja kyllä niiden liottamisessa oli kova työ. Mutta hyvää niistä tuli - jouluista herkkuruokaa.

Muistan yhden joulun, kun myös meidän pihallinnut saivat joulukerhua. Paistoin illalla ison, komean maustekakun ja ajattelin, että viennä sen hetkeksi kuistille jäähtymään. Unohtin sen sinne.

Niinpä linnut, hiiret ja taisipa olla pupujussikin sillä herkuttelemassa. Vein kakun lopun joululyyteen viereen ja oli hauskaa seurata lintujen juhlaa.

Sekin on painunut mieleeni, että navetassa karjalle annettiin ylimääräinen jauhoannos ja sanottiin, että nyt on joulu.

Näinä viime vuosina on tullut itselle tärkeäksi tuo sisäinen valmistautuminen joulun.

Runojakin on tullut:

Anna sydämeesi joulun tulla
poista kiire, turhat touhut.
Että ehdit hiljaa olla,
elää menneet, hyvät hetket,
rakkaat ihmiset
ja lapsuusmuistot.
Kun niitä elät uudelleen,
sisimpäsi puhkee kiitokseen.
Kiitollinen mieli
onnen, ilon tuo.
Sydämesi pääsee
seimenlapsen luo.
Kaikki joulun valot loistakaa
suuri juhla siunatakaa.
Anna sydämeesi joulun tulla.

Saimi Antosalo, Isokyrö
Jaakkiman Nivalta

Joulu

Oi joulu, valon juhla josta saavat kesken töiden kiireitten sua odottaapi joka tölö, talo vuossatain aikain vaihteitten.

Mä näen kuinka valo kirkas hohtaa tuo tähti, joka sydämemme kohtaa. Tuo rauhaa, rakkautta päälle maan oi joulunvalo, jos sun kohdata mä saan.

Matkalla Turkuun 17.12.1977
Aino Hyvärinen

Viikon viestit

Joulu tulla jollottelee pitkin Suomen saloja. Tervehtien iloisenä tuttavii, taloja.

Koko köyhä isänmaa taas haisee herkkupalalle, pullalle ja piirakalle, kinkulle ja kalalle.

Kiittellemme menneen vuoden yhteisistä hetkistä, tarinoitaipaleista rallatteluhetkistä.

Viisu-Ville, JS nro 50, 1947